

Het 'Oh Shit!'-moment van XBRL

Af en toe zie ik qua nieuwe ontwikkelingen door de bomen het bos ook niet meer. Dan luister ik altijd naar de podcast van de durfkapitalisten Andreessen & Horowitz. Wat mij betreft een must voor iedereen die een beetje met software bezig is.

Deze mensen waren al met cloud bezig toen ik nog verliefd was op mijn videorecorder (toegegeven, ik ben niet echt een *early adopter*). Op de een of andere manier begrijp ik sommige dingen pas als ze op deze podcast worden uitgelegd. Zoals waarom Tesla succesvol kon zijn of waarom Uber niets met taxi's te maken heeft.

De laatste podcast was een interview met twee journalisten van de Wall Street Journal die een boek hebben geschreven over bitcoin en blockchain. Ook nu gingen mijn ogen weer open. Naast mijn gebruikelijke aha-moment moest ik glimlachen om de beschrijving van de reactie-cyclus van de typische Ivy League Wall Street-bankier op bitcoin. Onbewust moest ik aan mijzelf denken in relatie tot XBRL.

Voor wie ook op zoek is naar een stukje zelfreflectie, raad ik ten aanzien van XBRL het volgende stappenplan aan:

Disdain - Dit is makkelijk. Met een zekere hooghartigheid verwerp je XBRL en machine-to-machine reporting als ware het de hallucinatorische verschijning van Superman. Sarcasme viert hoogtij en de bringer van de bespottelijke boodschap valt al rap in de categorie heksen en elfen. Accountancy is en blijft het werk van experts. Een ambacht! Mensenwerk! Geen machine die daar verandering in gaat brengen. Althans, niet zo lang jij daar iets over te vertellen hebt.

Dismissal - De eerste fase gaat naadloos over in het achteloos ontkennen van de notie dat al die nieuwerwetse ideeën iets gaan veranderen. Natuurlijk. Conceptueel snap je het allemaal wel, maar je maakt die jaarrekeningen tenslotte al tijden met een rapportgenerator. Superefficiënt! Belangrijker nog: er gaat niets boven het bespreken van de jaarrekening aan de keukentafel van de ondernemer. En dat gaat natuurlijk niet met een xml-document. Dus ja, XBRL bestaat, maar het is vooral iets voor hobbyisten en nerds. Een hype die wel weer zal overwaaien. Als je deze fase zo lang mogelijk wilt rekken, is het cruciaal om een zekere mate van onwetendheid te cultiveren. Dat is beter voor de gemoedstoestand.

Curiosity - Het gerucht is hardnekkiger dan je dacht. Al een paar jaar had je excellente argumenten om je niet te verdiepen in de materie. Artikelen waren te technisch of van een hoog luchtfietsrij-gehalte. Maar waar je tot voor kort uitweek naar Top Gear Magazine om alles te leren over de nieuwe Porsche 911, lopen we nu het risico dat je zo hier en daar toch wat XBRL-feitjes gaat consumeren. Baat het niet dan schaadt het niet. Wellicht ook in de illusie dat je eerder dan al je concurrenten bent, dus als het wat is, kun je nog een mooi kostenvoordeeltje meepikken.

*The 'Oh Shit!' moment** - Dit is het moment waarop je realiseert dat bitcoin geen valuta is, maar een nieuwe vorm van vertrouwen. Of dat het bij Uber nog steeds irrelevant is van wie de auto is. De reis wordt er niet korter van. Maar dat Uber 'in extremis' wel betekent dat we veel minder auto's nodig hebben. Ik geloof dat mijn Oh Shit-moment ten aanzien van XBRL zich zo'n beetje aan het materialiseren is. Ja, XBRL verandert het medium dat we gebruiken om te rapporteren. Daar mag je van denken wat je wilt, maar de echte veranderingen zijn veel fundamenteeler. Ik vraag me af in hoeverre ons collectief bewustzijn al zover is.

Acceptance - Een expert zal je wel nooit worden, maar XBRL gaat er wel komen. Wanneer weet je nog niet, maar als het zover is, ga je er zeker in mee. Je hebt je oog al laten vallen op een keek softwarepakketje dat al je wensen vervult (inclusief het printen van de jaarrekening). Je hebt je inmiddels wel neer gelegd bij die lastenverlichting - rechtstreeks uit de Fabeltjeskrant maar goed, dat is Den Haag. Wat moet dat moet, en als jij het niet doet, gaan ze wel naar een concurrent.

Om me heen zie ik collega's in verschillende stadia van het proces. Zoals altijd hebben we de early adopters en de mensen die het maar niet willen zien. Gek genoeg moeten we ons denk ik het meeste zorgen maken over de collega's die de fase van *Acceptance* hebben bereikt. Zij die berusten in de gedachte dat ze het probleem hebben opgelost, gaan voorbij aan wat XBRL qua mogelijkheden biedt. Niet alleen in onze eigen beroepsgroep, maar ook bij anderen.

Mijn advies is dan ook om zo lang mogelijk in de *Oh Shit!*-fase te blijven hangen. Filosofer over de mogelijkheden en belangrijker nog, ga in gesprek met softwareleveranciers over de kansen die XBRL biedt. Er is meer dan het overzetten van de jaarrekening in XML.

Genoegen nemen met het absolute minimum is nooit goed, maar zou op het vlak van XBRL weleens verstrekkende consequenties kunnen hebben.

* De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat de auteurs een andere krachtterm gebruikten. Enige zelfcensuur was echter wel op z'n plaats.

Deel dit artikel

f in

Joris Joppe is registeraccountant en verantwoordelijk voor business development bij Visionplanner. Hij was in 2013 oprichter van [Analys.io](#), een online data-analyse service voor accountants en fiscalisten. Joppe was eerder partner bij Coney.

GERELATEERD

SBR | 22 april 2021

Standaard van ING kan doorbraak betekenen voor SBR

Standard Business Reporting een ver-van-mijn-bed-show? Dat valt niet meer vol te houden, nu na de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel ook ING als eerste bank... →

NIEUWS | 21 april 2021

Ruim 44 miljoen berichten via SBR verstuurd in 2020

In 2020 zijn er 44.342.000 berichten verstuurd via Standard Business Reporting (SBR), iets minder dan in 2019, toen er 44.440.000 berichten werden verstuurd. →

NIEUWS | 04 juni 2019

Jaarrekening beursgenoteerde onderneming vanaf boekjaar 2020 digitaal

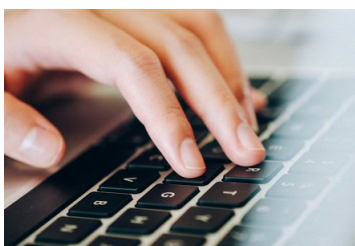
Met de publicatie in het Official Journal heeft de Europese Unie de technische standaard voor een Europees uniform elektronisch verslaggevingsformaat (ESEF) voor... →

OPINIE | 28 mei 2019

Oplossing zoekt probleem!

Recent was ik te gast op het SBR Symposium. Omdat ik tegenwoordig werk bij een club die software levert waarmee XBRL jaarrekeningen worden gemaakt, moesten we daar... →

NIEUWS | 19 maart 2019

'SBR Jaarrekening sluit beter aan bij werkproces accountant'

SBR Nexus, voorheen SBR Banken, heeft in samenwerking met alle grote leveranciers van accountancysoftware de SBR Jaarrekening ontwikkeld. De Nederlandse grootbanken... →